

Ö N I K A

„SZÍVÜNK SZERINTI TÖRVÉNY“

FIATAL KÖLTŐK VERSEI

Tizenkét tehetséges fiatal költő új verseit gyűjtötte csokorba, tizenkét tehetséges fiatal költő érdeklődési körét, mesterségbeli tudását, polittikai kiállását és művészi fejlődését méri ez a kötet; s a mérleg állása azt mutatja, hogy a Fiatal Írók Antológiájának I. és II. kötetéhez képest a fiatalok sokkal jobban érzik és értik már az írói felelősség gyönyörű terhét, őszintebben és meggyőzőbben, igényesebben és egyszerűbben írnak. Ezen a kötetükön az Írókongresszus hatalmas segítségével látszik anynyiból is, hogy megjelenhetett, de ami sokkal több ennél: ezt a segítséget dicséri a versek nagyobb tartalmi és formai biztonsága, s a szemérmesség elleni harcnak e kötetben is mutatkozó eredménye.

Témakörök szerint, antológia-szerűen csoportosították szerkesztői a kötet verseit, s ezzel nem tettek vajmi jó szolgálatot a versek szerzőinek. Négy csoportot különítettek el egymástól. (Szívünk szerinti törvény, Munkások, Szébb a munka így csoportban, Szeretlek.) Ez a beosztás túlságosan távol ahhoz, hogy érzékeltesse a fiatalok sokféle ágazó érdeklődését és arra különösen nem alkalmas, hogy — amit a kötet végén szereplő néhány szavazás bemutatás nem pótolhat — verseikkel ismertesse meg a kötet költőit. Például *Ansel Eva* verseinek egyéni, nőies, oldott stílusát sokkal jobban tekinthetné át az olvasó, ha ezek a versek egyborkorban lennének, vagy például könnyebben venné észre az olvasó, hogy *Csoóri Sándor* milyen sokfajta népdalformát és ritmust újít fel verseiben.

A fiatal költők nemcsak munkás-, paraszt- és szerelmi témájú verseket írnak, nemcsak békeharcos, s nemzetközi érdeklődést tükröző verseket, hanem sokkal többfelét ennél. Nézzük például a kötet egyik legtehetségesebb költőjének, *Eörsi István*nak a verseit. Már a címek is sokat elárulnak: »Beloianisz«, »Könyvtárban«, azután az a vers, amely a költőnek azt az élményét eleveníti meg, hogy részegekkel találkozott, »Szombat éjszaka«, a sztálinvárosi diáképfők munkáját megéneklő »Ott jártam«, a falut s parasztot leíró »A dombon«, és két szerelmes vers, az egyik vágyódó, a másik búcsúzkodó. Vagy *Ansel Eva*, a kötet másik legtehetségesebb költője, akinek szintén széles érdeklődési körrel adnak számot versei: »Gálja«-hoz, a szovjet és »Iszajá«-hoz, a görög partizánlányhoz éppúgy van szava, mint »Petőfihez«, a hazaszeretet érzése éppúgy dallá lesz szívében, mint az a gondolat, vajjon milyen érzésekkel várja egy öreg kínai a felszabadító néphadsereget. A témakör bővülése fiatal költőinknél — miként országosan ismert költőinknél is — az Írókongresszus útmutatásainak köszönhető.

Fiataljaink fejlődésének szembezőkö jele, hogy kezdik megtalálni sajátos élményeik sajátos hangját, vagyis egyre kevésbé vádolhatók azzal, hogy versírás közben fehér szakállt erőltetnek magukra, rozszant pápaszemet raknak az orrukra, mint a nagyapját megjáró gyerekek. A mi új fiatalságunk szép erőfeszítéseit írta verssé *Eörsi István*, Sztálinvárosról szóló, »Ott jártam« című költeményében: »Görnyedve és sziszegve Vallattam a földet a vassal, Makacsodott, majd ernyedtt akarattal Puffant a rög, őszitő szép ütemre, Lángolt a bőröm, foszlott és fakult, Lebbenni vágyott, de szellő se jött, Uj, ágaskodó házak intettek messze, Együtt nőttek velem — Nehéz volt, s jó, mint minden győzelem.« Népdal-szerűen friss, csattanós *Csoóri Sándor* »El is felejtettem« című verse — hét szakaszban sörölja el, milyen hosszú utat kellett bejárnia, amíg a kedvese házáig ért, s a nyolcadik így hangzik: »Ment az idő, szállt az éjjel, El is felejtetem, Hogy amikor magam voltam Mennyire siettem.« — Fiatalos, bájos *László Ibolya* »Zápor után« című kis verse is: előbb fel-

idézi a vihart (»Nő a felhők szürke terhe, Szél hahó és leteperve Sir az orgonabokor...«), saját, az elemek tombolása nyomán támadt jókedvét: »Boránkodik rajta ángyom, De engem már visz a lábom, S pancsolok, mint a libák, Azt sem nézem, hogy ki lát.« — A kötet egészét nézve, még kisebb-ségben vannak ezek a versek, de ez a néhány vers hosszú katonalépés a fiatalok fejlődésének útján.

Több szép vers szól arról, hogy a fiatalok bíznak a maguk erejében, hogy nemcsak a munkát, az önfeláldozó harcot is vállalják. Nem új ez, mint téma, fiataljaink írásában, de a gondolatok hasonlíthatatlanul szebbek, mélyebbek, s a költői kidolgozás módja is sokkal igényesebb. *Kövesi Endre* »A tél kemény lesz« című verse erőteljességével, *Ansel Eva* »Elszegődtem« című verse elgondolkoztató, újszerű hasonlataival kap meg. Kár, hogy akad a kötetben néhány nem eléggé átért s ezáltal nem eléggé meggyőző sémavers is, ezek létrejötte elsősorban az élményszegénységgel okolható.

Egyénekenként nézve is szembezőnik ez a változás, amely fiatal költőinket általában jellemzi.

Szécsi Margit ezelőtt gyakran elvont, s ezért rutinversnek ható költeményekkel jelentkezett — az élményekben, gondolatokban, formában való továbbfejlődéshez sztálinvárosi munkája segítette hozzá, s »Cigány« című verse egyike a kötet legszebbjeinek. Vagy itt van *Németh Ferenc* — bár még ebben a kötetben megjelent verseiben is gyakori a henyérim, vagy a sorított szó, ugyanakkor azonban *Németh Ferenc* írta e könyv talán legszebb szerelmes versét (»Ifjú ember mondja«).

Fiatal költőink jó irányba mennek — ezt bizonyítja ez a kötet. De még jobban el kell sajátítaniuk a mesterséget, még többet kell meglátniuk az életből — ezt várjuk tőlük.

A szerkesztés munkájáról még csak annyit, hogy hibás kísérlet volt a tartalomjegyzékben csak a versecímeket feltüntetni — az olvasók többsége a költő nevét jegyzi meg inkább, nem a vers címét. *Tóth Lilla* címlapja — elrajzolt virágos ággal a közepén — inkább vásári ponyvára, mint fiatal költők verseskötetére való. (*Népszava Könyvkiadó.*)

Ember Mária

A HÉT KÖNYVEI

SZIKRA KÖNYVKIADÓ:

Guszev: A Szovjetunió harca a fegyverzet csökkentésért és az atomfegyver eltiltásáért, 172 old., 4.50 Ft.

Kende Péter: Tunisz népének harca függélenségeért, 60 old., 2.— Ft.

IFJUSÁGI KÖNYVKIADÓ:

Griva: Túl a Pireneusokon (Elbeszélések), 240 old., kötve 12.50 Ft.

Hrubin: Szedjünk, szedjünk virágot (Képeskönyv), 16 színes tábla, 12.50 Ft.

Wolker: A keményseprő (Két mese), 24 old., 1.50 Ft.

SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ:

Swift: Gulliver utazásai, 355 old., kötve 23.— Ft.

ÚJ MAGYAR KÖNYVKIADÓ:

Szokolov: Szikrák, II. kötet (Regény), 407 old., kötve 22.— Ft.

MŰVELT NÉP KÖNYVKIADÓ:

Benamy Sándor: Amerikában éltek... 128 old., 8.50 Ft.

Gazdag feleség (Zenés, táncos komédia három képben), 67 old., 3.50 Ft.

Hont Ferenc: A színjátszó munkája, 62 old., 7.50 Ft.

Kaposi Edit: Népi táncainkról, 88 old., 2.— Ft.

Rogyin: Öt hét Dél-Amerikában, 228 old., kötve 18.— Ft.

HASZNÁLT FÉNYKÉPEZŐ GÉPEKET

MAGAS ÁRAKON

vásárolnak az OFOTÉRT-boltok Budapesten és az ország minden részén.